

Vabariigi President Eesti Välispoliitika Instituudi ja Marshalli Keskuse poolt korraldatud rahvusvahelisel konverentsil Kahekordne laienemine ja Balti riigid: Julgeoleku poliitika tähendus, 11. veebruaril 2004

11.02.2004

Austatud eesistuja,
Daamid ja härrad!

Mul on väga hea meel avada tänast konverentsi.

Meie konverentsil käsitletav teema on huvipakkuv ja sügavat analüüsi vääriv. Kuid lisaks on mul eriline heameel ka seetõttu, et selle vägagi õigeaegse konverentsi korraldajad on just Marshalli Keskus ja Eesti Välispoliitika Instituut.

Marshalli Keskuse rolli Eesti NATO liikmelisuse saavutamisel, mis on ka konverentsi teemana esile tõstetud topeltlaienemise üks osa - tuleb kõrgelt hinnata. Marshalli Keskuses on selle loomisest alates, 1993. aastast, oma julgeolekupoliitilistele teadmistele ja mõtlemisele täiendust saanud väga muljetavaldav grupp eestlasi, kellest väga paljud just täna suunavad Eesti julgeoleku tagamisega seotud protsesse. Olgu siinkohal ära nimetatud meile kõigile tuntud inimesed nagu Raul Mälk välisministeeriumist ja riigi peaprokurör Jüri Pihl.

Väljendasin oma rahulolu, et teiseks konverentsi peakorraldajaks on Eesti Välispoliitika Instituut. Eesti suuruses riigis on sageli väga raske saada kokku ning koos hoida välispoliitikasse puutuvate küsimuste uurimiseks ja analüüsimiseks vajalikku kriitilist massi inimesi ja ressursse. Seetõttu loodan, et antud konverents aitab kaasa Eesti Välispoliitika Instituudi edasisele edule Eesti jaoks olulistele küsimustele pühendumisel.

Mainisin ka ürituse õiget ajastatust. Tõepoolest, praeguseks oleme jõudnud väga lähedale täisliikmelisusele nii Euroopa Liidus kui NATO-s - möödunud neljapäeval ratifitseeris NATO-ga liitumise protokollid Prantsusmaa Senat ja viis sellega lõpule ratifitseerimiste ringi praegustes liikmesriikides. Ootame nüüd NATO peasekretäri kirja, mis annaks ratifitseerimiste teatepulga üle liituvatele riikidele. Millal veel, kui mitte praegu üritada erinevates akadeemilistes ringides mõtiskleda liitumistega kaasnevatest mõjudest nii Eestile, alliansile kui ka transatlantilisele kokkuleppele.

Transatlantilist kokkulepet USA ja Euroopa vahel, mis pühendub ühiste huvide kaitsmisele Euro-Atlantilises piirkonnas, on übermõtestatud korduvalt tema sõlmimise hetkest, 1949. aastast alates, sõltuvalt rahvusvahelise kliima ja jõuvahekordade muutumisest.

See kokkulepe on muutumisjärgus ka praegu - maailma eri paigus toimuvad pidevalt terroriaktid, Lähis-Ida rahuprotsess on takerdunud ja kuigi Iraani ja Liibüa käitumises on märgata positiivseid nihkeid, püsivad siiski kahtlused nii Iraani kui Põhja-Korea tuumaprogrammide ümber. Rääkimata Afganistani ja Iraagi tuleviku jätkuvast haavatavusest. Kõigi nende probleemide esinemine annab jätkuvalt põhjust tegeleda julgeolekupoliitiliste küsimustega ning NATO-l - kui ühel instrumentidest kollektiivse julgeoleku tagamisel - on neist vähemalt mõnede lahendamise juures kaastegev roll.

Kuigi nende probleemide lahendamisel on liitlastel aeg-ajalt veidi erinevad huvid ja lähenemised, on ometi selge, et suhteid koos hoidev ühiste väärtuste ja ühishuvide ülimus jääb, sest terve transatlantiline suhe on jätkuvalt nii Euroopa kui USA huvides.

Daamid ja härrad!

Lõpetuseks - on väga meeldiv, et antud konverents on pühendatud just topeltliitumisele - kui Euroopa Liidust ja seal toimuvatest protsessidest räägitakse Eesti meedias ja avalikkuses pikalt ning sügavuti, siis NATO-ga liitumine on toimumas

mõneti märkamatult. Mõnes mõttes on see ehk isegi loomulik – on ju NATO avalikkusele selline “halva ilma organisatsioon”, mida tavakodanik loodab, et seda kunagi vaja ei lähe. Kuid siiski - arvestades, kuidas NATO on järjest enam sunnitud tegelema oma otsesest piirkonnast välja jäävate probleemidega, on arusaadav, et seda nii-öelda halva ilma organisatsiooni läheb järjest rohkem vaja iga ilmaga. Seetõttu on tänane konverents igati tervitatav tõstmaks meie kõigi teadlikkust Eesti NATO-ga liitumisega kaasnevast teemaderingist.

Soovin teile nendeks aruteludeks väledat mõttelendu ja edu.